

А К Т

лісопатологічного обстеження насаджень на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів по СКЛП "Діброва" Старосинявської селищної ради Хмельницького району Хмельницької області

"14" травня 2025 року

с-ще Стара Синява Хмельницького району
Хмельницької області

Нами, завідувачем сектору нагляду, обліку та прогнозу філії "Вінницялісозахист" державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Київлісозахист" (далі - філія "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист") Віталієм СТЕГНЯКОМ (відповідно до листа спеціалізованого комунального лісгосподарського підприємства "Діброва" Старосинявської селищної ради Хмельницького району Хмельницької області (далі - СКЛП "Діброва") від "25" квітня 2025 року № 14), директором СКЛП "Діброва" Дмитром ДОВГАЛЮКОМ, лісником СКЛП "Діброва" Олегом МЕЛЬНИКОМ в період 14.05.2025 року, проведено лісопатологічне обстеження (у відповідності п. 8, 9 Порядку організації та захисту лісів затвердженого постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612) в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні СКЛП "Діброва" Старосинявської селищної ради на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів. Обстеженням встановлено наступне:

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування								Причини призначення заходів	Орієнтовна інтенсивність проведення заходу, %
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м3 на 1 га	категорія лісів		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
8	2	9.2		9.2	10ЯЗ	70	0.60	1	24	32	253	3	опеньок (армілярні гнилі), вітровал, харовий некроз ясена	10
14	4	7.4		7.4	4ГЗ2ЛПД2ДЗ1ЯЗ 1ЧШ+БП+БРС	65	0.70	3	20	20	230	3	некроз граба, халаровий некроз ЯЗ, стовбурові гнилі БП, голландська хвороба в'язових	10
22	6	4.4		4.4	8ЯЗ2ДЗ+ОС+БП	65	0.65	1	24	28	250	3	опеньок (армілярні гнилі), вітровал, харовий некроз ясена, судинний мікоз дуба, стовбурові гнилі ОС та БП	10
28	2	2.4		2.4	6КЛГ4АКБ	54	0.75	2	16	20	157	2	бура ядрово-заболонна гниль акації, суховершинність, сухобочини	10
28	3	2.2		2.2	6КЛГ4АКБ	54	0.75	2	16	20	155	2	бура ядрово-заболонна гниль акації, суховершинність, сухобочини	10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
32	2	4.4		4.4	10ДЗ	58	0.70	2	17	20	183	3	судинний мікоз дуба, поперечний рак дуба, несправжній дубовий трутовик	10
42	2	2.9		2.9	10АКБ	53	0.65	2	18	24	157	3	бура ядрово-заболонна гниль акації, суховершинність, сухобочини	10
49	1	16.3		16.3	5ЛПДЗГЗ1ЯЗ1ЧШ+ ДЗ+БРС	50	0.70	1	19	24	185	3	некроз граба, халаровий некроз ЯЗ, голландська хвороба в'язових	10
65	1	2.2		2.2	10АКБ	35	0.75	1А	17	20	165	3	бура ядрово-заболонна гниль акації, суховершинність, сухобочини	10
ВСЬОГО ВСР:				51.4										

Загальна обстежена площа по СКЛП "Діброва" Старосинявської селищної ради складає 51.4 га. По причинах розладнання (за переважаючим збудником хвороби/шкідником) в загальному по СКЛП "Діброва":

- некроз граба - 23.7 га;
- опеньок осінній (армілярні гнилі) - 13.6 га;
- бура ядрово-заболонна гниль акації - 9.7 га;
- судинний мікоз дуба - 4.4 га;

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Листяні породи дерев вражені кореневими та стовбурними гнилями, які викликаються комплексом різних причин: дерева ясена від опенька осіннього (*Armillaria mellea*), дерева берези повислої від трутовика справжнього (*Fomes fomentarius*) та бактеріальної водянки, дерева осики від трутовика несправжнього (*Phellinus tremulae*).

Насадження вражені кореневими та стовбурними гнилями характеризуються відпадом дерев змішаного типу – наявний в них сухостій (переважно дерев порід ясена, граба, берези та осики) що носить як поодинокий так і груповий характер (групи невеликі в середньому до 5 дерев). Також в обстежених насадженнях наявні вітровальні дерева ясена звичайного (ЯЗ), коренева система яких вражена армілярними гнилями, що спричиняються грибами роду Опеньок (*Armillaria*) переважно групового характеру. Вітровальні, сухостійні та всихаючі дерева характеризуються заселенням та відпрацюванням стовбуровими шкідниками про що свідчить наявність льотних отворів на стовбурах дерев. Основними виявленими видами на ясені звичайному (ЯЗ) – лубоїд ясеневий строкатий (*Hylesinus fraxini*) та лубоїд ясеневий великий (*Hylesinus crenatus*), на дубі звичайному (ДЗ) є малий дубовий вусач (*Cerambyx scopolii*) та комплекс златок. Переважна кількість дерев що відноситься до сухостою минулих років - вражена стовбуровими шкідниками з родини златок, в незначному відсотку – представниками родини вусачів.

Характер перебігу патологічних процесів у даних насадженнях різний – наявний як комлевий тип прояву та локалізації гнилей (наявність дупел в комлевій та прикореневій частинах стовбурів дерев) так і вершинний – в кронах дерев, що призводить до прояву суховершинності (мікози), широкого поширення водяних пагонів як одного із головних показників ослаблення деревостанів. Суховершинність за зовнішніми проявами перебігу захворювання відповідає халарового некрозу ясена (відповідно дерева ЯЗ), судинному мікозу (дерева породи ДЗ). В цілому всихання крон окремих лісоутворюючих порід дерев коливається в межах від 70 до 100% крон. Поодинокі в насадженнях наявні дерева з плодовими тілами дереворуйнівних грибів – трутовиків, а саме у видовому плані найчастіше зустрічаються: на дубі - трутовик дубовий несправжній (*Phellinus igniarius*), на грабові - беркандера обпалена (*Bjerkandera adusta*), та інші види трутовиків, що теж призводять до появи та розповсюдженню у внутрішніх тканинах деревини стовбурових гнилей.

Обстежені насадження акації білої (АКБ) всихають внаслідок ураження дерев бурою ядрово-заболонною гниллю, що спричиняє суховершинність, сухобочини, а на кінцевому етапі - всихання всього дерева. Ступінь пошкодження - слабкий. Розподіл сухостійних та всихаючих дерев поодинокий.

Крім вищезгаданого, причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням і пошкодженням деревини стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Разом з тим поодинокі спостерігаються вітровальні, буреломні дерева, дерева з ухилом більше 30 градусів, дугоподібно зігнуті дерева.

В цілому насадження є небезпечними осередками подальшого розповсюдження коренових і стовбурових гнилей, вторинних (стовбурових) шкідників, та відносяться до II класу біологічної стійкості.

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до «Санітарних правил в лісах України» рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР) на загальній площі 51.4 га у 2025 році.

При складанні акта використовувалася коротка таксаційна характеристика лісових насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2017 року СКЛП "Діброва" Старосинявської селищної ради, представленого для лісопатологічного обстеження.

Примітка: відбір дерев до рубки, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводитимуться силами лісової охорони СКЛП "Діброва" Старосинявської селищної ради. На момент обстеження роботи по відведенню лісосік до рубки не розпочаті.

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Всі виявлені даним обстеженням осередки шкідників та хвороб лісу поставити на облік до Книги обліку шкідників та хвороб лісу.
2. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" і Південно-Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.
3. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.
4. Для недопущення розповсюдження кореневих і стовбурових гнилей та стовбурових шкідників, з метою збереження технічних якостей деревини рубки поліпшення санітарного стану лісів (ВСП) необхідно провести в максимально стислі терміни.
5. Порубкові залишки і неліквідну деревину потрібно подрібнювати та розкидати рівномірно по ділянці, для недопущення розвитку та поширення осередків стовбурових шкідників в суміжних насадженнях.

Акт складений в трьох примірниках:

- 1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
- 2-й - Південно-Західному міжрегіональному УЛМГ;
- 3-й - СКЛП "Діброва" Старосинявської селищної ради.

ПІДПИСИ:

Завідувач сектору нагляду, обліку та прогнозу
філії "Вінницялісозахист" ДСЛП
"Київлісозахист"

 Віталій СТЕГНЯК

Директор СКЛП "Діброва" Старосинявської
селищної ради

 Дмитро ДОВГАЛЮК

Лісник СКЛП "Діброва" Старосинявської
селищної ради

 Олег МЕЛЬНИК